

III Międzynarodowa
Konferencja OA

III Międzynarodowa Konferencja Open Access w Polsce „Otwarta nauka i edukacja”

13-14 marca 2012, Bydgoszcz, Polska

III International Conference Open Access in Poland “Open learning and education”

March 13-14, 2012, Bydgoszcz, Poland

Adam Liwiński
TEDxWarsaw, Warszawa

Po co nam TED?

Streszczenie: W referacie przedstawiona zostanie inicjatywa wykładów otwartych TED (*Technology, Entertainment, Design*), najciekawsze wykłady, ich popularność i przydatność.

Nadal niezbyt popularny w Polsce TED poddany zostanie analizie pod kątem potrzeb dwóch grup: szeroko rozumianego świata edukacji oraz Polaków, rozumianych jako naród ze specyficznym bagażem historycznym. Z polskiego punktu widzenia nagrania dostępne za darmo na platformie TED.com są niecodzienne — dogłębnie przemyślane i perfekcyjnie zaprezentowane, z pięknymi slajdami oraz, co również ważne, stosunkowo krótkie. Ukazują aktualną wiedzę z różnorodnych dziedzin nauki i działalności ludzkiej. Pośród prelegentów znajdują się najbardziej znane nazwiska osób z całego świata, jak również osoby mniej znane.

Autor podejmuje próbę odpowiedzi na tytułowe pytanie w kontekście takich inicjatyw edukacyjnych jak Khan Academy (dla nauczania na poziomie podstawowym i średnim) czy Academic Earth (dla nauczania na poziomie akademickim) oraz jeszcze ambitniejszych inicjatyw — Stanford Engineering Everywhere i przygotowywanego MITx. Odpowiedź zostanie przedstawiona w dwóch częściach — z myślą o potrzebach świata edukacji i Polaków.

TED Talks to odpowiednio:

1. doskonałe przerywniki w zajęciach, popularno-naukowe wprowadzenie w omawiany w czasie zajęć temat, materiał szkoleniowy dla nauczycieli; TEDx to natomiast dostępna dla każdego platforma do prezentowania wiedzy, wyników badań i inspirowania,
2. przedstawianie wzorcowych wystąpień publicznych w kraju o słabych i przerwanych tradycjach w tym zakresie, gdzie sztuka prezentacji nie jest nauczana ani wymagana, co upośledza Polaków np. w stosunku do Amerykanów.

Słowa kluczowe: otwarte wykłady TED.com, projekty wspomagające edukację

Dostępne za darmo w Internecie nagrania zmieniają na naszych oczach świat edukacji. Nadal korzystają z tego stosunkowo nieliczni, ale w przeciągu najbliższych kilku lat szereg rozwijanych aktualnie projektów przyczyni się do jakościowych zmian w dziedzinie niezmiennej w swej istocie od setek lat — w nauczaniu. Niniejszy referat prezentuje jedną z takich inicjatyw — otwarte wykłady zamieszczone na stronie TED.com (<http://www.ted.com/>¹). Podejmuje także próbę umiejscowienia tej inicjatywy wśród pozostałych, z polskiej perspektywy.

TED (*Technology, Entertainment, Design*) to cykl konferencji zapoczątkowanych w Kalifornii przez Richarda Saula Wurmana w połowie lat 80. ubiegłego wieku. Początkowo był to projekt czysto komercyjny. Bilety były płatne, wydarzenie było zamknięte, nagrania wystąpień trafiały jedynie do uczestników i, jak zauważył jeden z najpopularniejszych prelegentów, sir Ken Robinson, nie oddalały się zapewne daleko od półek, na które zostały raz położone.

¹ Odesłanie do strony internetowej przedstawia wersję aktualną w dn. 29.02.2012 r.

**III Międzynarodowa
Konferencja OA**

III Międzynarodowa Konferencja Open Access w Polsce „Otwarta nauka i edukacja”

13-14 marca 2012, Bydgoszcz, Polska

III International Conference Open Access in Poland “Open learning and education”

March 13-14, 2012, Bydgoszcz, Poland

Znaczny wzrost popularności TED nastąpił po przejęciu marki przez Chrisa Andersona² i przeprowadzeniu przez niego w pierwszej dekadzie trzeciego tysiąclecia szeregu zmian w funkcjonowaniu konferencji. Hasło „Idee warte szerzenia” (*Ideas worth spreading*), uwidocznione obok logo TED, odzwierciedla misję konferencji. Sama strona została dostosowana do potrzeb publikacji nagrań (wg stanu z lutego 2012 r. jest ich ponad 1000, co i tak można uznać za relatywnie niewielką liczbę w powszechnym ogromie informacji), które można w łatwy sposób tłumaczyć (czym zajmuje się wielu wolontariuszy). Wprowadzono TED Prize oraz, co obok udostępniania nagrań wydaje się być najważniejszym krokiem, zapoczątkowano program TEDx. W ramach programu niemal każdy może samodzielnie zorganizować wydarzenie w formacie charakterystycznym dla TED: maksymalnie 18 minut na scenie dla jednego mówcy, brak pytań z widowni oraz duży nacisk na poznawanie nowych osób w czasie stosunkowo długich przerw między sesjami. Same konferencje, odbywające się każdego roku w Kalifornii, nadal są płatne, ale koszt ten ma na celu nie tyle przyniesienie dochodu, ile ograniczenie liczby chętnych.

Nie daje to jednak odpowiedzi na pytanie, dlaczego całe przedsięwzięcie połączone trzema literami może być wyjątkowo interesujące. Częściowym wyjaśnieniem jest na pewno fakt, że filmy publikowane na stronie TED są, nie tylko z polskiego punktu widzenia, niecodzienne: dogłębnie przemyślane i perfekcyjnie zaprezentowane, z pięknymi slajdami oraz, co również ważne, stosunkowo krótkie. Ukazują aktualną wiedzę z różnorodnych dziedzin nauki i działalności ludzkiej. Pośród mówców znajdziemy najbardziej znane nazwiska z całego świata, reprezentujące rozmaite specjalności, np. Billa Gatesa, Philipa Zimbardo czy Franka Gehry’ego, jak również nieznaną szerszemu kręgowi osoby, które po prostu mają ciekawą historię do opowiedzenia.

W Internecie można jednak znaleźć szereg innych stron z nagraniami znacznie bardziej wartościowymi z punktu widzenia edukacji od tych dostępnych na TED.com. Te ostatnie traktują o bardzo różnorodnych tematach, często odległych od nauki. W najlepszym wypadku można je określić mianem popularno-naukowych. Ostatecznie, w ciągu 18 minut, będących zresztą górną granicą czasu wystąpienia, a nie regułą, nie sposób nauczyć czegokolwiek, choćby w minimalnym stopniu skomplikowanego.

Tymczasem mamy takie inicjatywy jak światowej już sławy *Khan Academy*, doskonałe do przedstawiania niewielkich zakresów materiału w zakresie nauczania podstawowego i średniego, czy *Academic Earth* kierowane do studentów. Można znaleźć jeszcze bardziej ambitne inicjatywy np. *Stanford Engineering Everywhere*, startujący z opóźnieniami serwis *Coursera*, *Udacity*³ czy wreszcie nadchodzący

² Nie mylić z redaktorem naczelnym czasopisma „WIRED” o tym samym imieniu i nazwisku.

³ Sebastian Thrun rozwija ten projekt po niespodziewanym sukcesie swojego pierwszego kursu on-line organizowanego jeszcze w ramach pracy na Stanfordzie. Zob. DeSANTIS, N. Stanford

III Międzynarodowa
Konferencja OA

III Międzynarodowa Konferencja Open Access w Polsce „Otwarta nauka i edukacja”

13-14 marca 2012, Bydgoszcz, Polska

III International Conference Open Access in Poland “Open learning and education”

March 13-14, 2012, Bydgoszcz, Poland

wielkimi krokami MITx. Ten ostatni projekt zakłada od początku możliwość uzyskania dyplomu ukończenia darmowych kursów dostępnych przez sieć (oczywiście nie będzie on równie wartościowy jak zwykły dyplom MIT, niemniej potwierdzi uzyskanie określonych umiejętności). Wymienione przedsięwzięcia dają głównie wiedzę, satysfakcję i możliwość kontaktu z najlepszymi wykładowcami na świecie.

Z dostępnych aktualnie kursów korzystają setki tysięcy osób, a wartość ta bez problemu osiągnie dziesiątki milionów. Oglądanie nagrań w dogodnym momencie, wielokrotne odtwarzanie, dyskusje z innymi studentami — wszystkie te elementy przemawiają za nieuchronnym wzrostem popularności wideo-edukacji on-line.

Tymczasem twórca TED, Richard Saul Wurman, organizuje nową konferencję — *The WWW Conference*. Swoistą ciekawostką jest, że w swej formie ma ona być kompletnie odmienna od tej znanej z TED. Można wręcz powiedzieć, że tworzona jest w dużej mierze w opozycji do niej. Zakłada bowiem luźną dyskusję przynajmniej dwóch osób na scenie na nieznanym im wcześniej szczegółowo temat, co ma pobudzać nowe spojrzenia na znane już zagadnienia.

Wszystkie te projekty budzą poważne pytania o przyszłość edukacji w znanej nam formie: nauczyciela, relatywnie niewielkiej grupy uczniów i sali lekcyjnej. Bez wątplenia mniej istotne, ale równie interesujące, może być pytanie o miejsce TED w trwającym właśnie i jednocześnie nieuchronnym procesie zmian.

Przede wszystkim należy podkreślić, że 18 minut to czas do zainspirowania, przekonania do własnego zdania, a nie nauczania. Właściwa edukacja może mieć miejsce później, dzięki owej inspiracji. Dlatego też TED Talks możemy rozpatrywać jako doskonale przerywniki w zajęciach, popularno-naukowe wprowadzenie w omawiany w czasie zajęć temat czy też materiał szkoleniowy dla nauczycieli dotyczący interesującego ich materiału⁴. Pełnią więc one funkcję podobną do programów Discovery Channel — przybliżają ciekawą wiedzę w przystępny sposób, jednak bez zagłębiania się w szczegóły.

Polacy powinni szczególnie intensywnie korzystać z jednej z funkcji TED Talks: przykładów wzorcowych wystąpień publicznych. W kraju o stosunkowo słabych

professor gives up teaching position, hopes to reach 500,000 students at online start-u. W: *The Chronicle of Higher Education: blogs* [on-line]. January 23, 2012 [Dostęp 29.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://chronicle.com/blogs/wiredcampus/stanford-professor-gives-up-teaching-position-hopes-to-reach-500000-students-at-online-start-up/35135>.

⁴ Zob. raport McKinsey Global Institute, w którym pośród trzech kluczowych czynników wpływających na jakość kształcenia wymienia się rozwój zdolności dydaktycznych nauczycieli. Analizowanie wystąpień najlepszych mówców na świecie można z łatwością zakwalifikować jako jeden z ważnych elementów takiego rozwoju. *How the world's best performing school systems come out on top* [on-line]. Londyn: McKinsey&Company, 2007 [Dostęp 29.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: http://www.glp.net/c/document_library/get_file?p_l_id=473555&folderId=12858&name=DLFE-4122.pdf.

III Międzynarodowa
Konferencja OA

III Międzynarodowa Konferencja Open Access w Polsce „Otwarta nauka i edukacja”

13-14 marca 2012, Bydgoszcz, Polska

III International Conference Open Access in Poland “Open learning and education”

March 13-14, 2012, Bydgoszcz, Poland

tradycjach w tym zakresie, gdzie sztuka prezentacji nie jest powszechnie nauczana ani wymagana, wydaje się to być niezwykle ważny aspekt. Dowiadując się, że przygotowanie kilkunastominutowego wystąpienia zajmuje kilka dni, uzyskujemy nową perspektywę. Oczywiście prawda, dotycząca związku przyczynowo-skutkowego między czasem poświęconym efektywnie na przygotowanie do egzaminu a osiągniętym wynikiem, nie przekłada się nad Wisłą (z nie do końca zrozumiałych powodów) na myślenie o sztuce prezentacji⁵.

W popularyzacji tego ostatniego świetnie sprawdza się program TEDx. Jest to doskonała, dostępna dla każdego platforma do prezentowania wiedzy i wyników badań, inspirowania i dzielenia się swoimi pasjami w nowoczesny sposób. Dzięki różnorodności wydarzeń, jakie można organizować — od kameralnych spotkań grupy znajomych w czymś mieszkaniu poprzez kilkogodzinne burze mózgow na uczelniach po całonocne, profesjonalnie przygotowane show zbliżone do samych konferencji TED — mamy możliwość dostosowania danego wydarzenia do konkretnych potrzeb. Co więcej, jeśli zależy nam na dotarciu do młodej widowni, mamy do dyspozycji format TEDxYouth. Tematykę edukacyjną podejmuje się w ramach wydarzeń pod logiem TEDxED. Cały program jest nieustannie rozwijany przez tysiące wolontariuszy na całym świecie, co najlepiej świadczy o jego wartości.

Polacy muszą jeszcze wiele się nauczyć. Wydarzenia TEDx można traktować jako swoistą „ewangelizację” dobrych prezentacji. Tak w zakresie samego przemówienia, jak i slajdów. Ich dopracowanie stanowi jeden z kluczowych elementów dobrego wystąpienia. Możemy nawet znaleźć poświęcone tej kwestii wystąpienia⁶.

Wracając do tytułowego pytania, pozostaje stwierdzić, że TED służy do szeroko pojętego zgłębiania wiedzy. Oglądając z uwagą nagrania umieszczane na stronie TED.com, można lepiej przygotować się na nadchodzące w niedalekiej przyszłości zmiany.

Bibliografia:

1. DeSANTIS, N. Stanford professor gives up teaching position, hopes to reach 500,000 students at online start-u. W: *The Chronicle of Higher Education: blogs* [on-line]. January 23, 2012 [Dostęp 29.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://chronicle.com/blogs/wiredcampus/stanford-professor-gives-up-teaching-position-hopes-to-reach-500000-students-at-online-start-up/35135>.
2. *How the world's best performing school systems come out on top* [on-line]. Londyn: McKinsey&Company, 2007 [Dostęp 29.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: http://www.glp.net/c/document_library/get_file?p_l_id=473555&folderId=12858&name=

⁵ Nancy Duarte, trenerka mówców i autorka książek dotyczących sztuki prezentacji, podczas swojego występu na TEDxEast, mówi: *It's not about idea, it's about selling it*.

⁶ Zob. przykładowe wystąpienie poświęcone sztuce prezentacji: McCANDLESS, D. The beauty of data visualization. W: *TED* [on-line]. [Dostęp 29.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: http://www.ted.com/talks/lang/en/david_mccandless_the_beauty_of_data_visualization.html.

III Międzynarodowa Konferencja OA

III Międzynarodowa Konferencja Open Access w Polsce „Otwarta nauka i edukacja”

13-14 marca 2012, Bydgoszcz, Polska

III International Conference Open Access in Poland “Open learning and education”

March 13-14, 2012, Bydgoszcz, Poland

[DLFE-4122.pdf](#)

3. McCANDLESS, D. The beauty of data visualization. W: *TED* [on-line]. [Dostęp 29.02.2012].
Dostępny w World Wide Web:
http://www.ted.com/talks/lang/en/david_mccandless_the_beauty_of_data_visualization.html.

Biogram

Uzyskał tytuł licencjata z zarządzania na Uniwersytecie Warszawskim, obecnie jest studentem kierunku Inżynieria Łądowa na Politechnice Warszawskiej. Interesuje się ekonomią i edukacją. Jest racjonalizatorem działań oraz zaangażowanym dyskutantem.

W zespole projektu TEDxWarsaw działa od samego początku. Jest pomysłodawcą i głównym organizatorem TEDxYouth@Warsaw. Pracował jako researcher i analityk m.in. dla Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W wolnych chwilach działa jako wolontariusz w Fundacji Republikańskiej i instruktor jazdy konnej.